

Стълб. 1: Иновативна България

Компонент 1: „Образование и умения“

Програма:

Модернизация на образователната инфраструктура

I. Бенефициенти:

Министерство на образованието, общини за общинските детски градини и училища, държавни училища към МОН, 24 професионални гимназии, определени за Центрове за високи постижения в ПОО, центрове за подкрепа за личностно развитие по чл. 49, ал.3 от ЗПУО - самостоятелни общежития, държавни висши училища.

II. Допустими дейности:

1. Придобиване на цялостен обновен облик на образователните институции: основен ремонт, реконструкция, обновяване, пристрояване, надстрояване на предучилищната и училищната образователна среда, оборудване и обзавеждане на обновената образователна среда:

- Мерки за енергийна ефективност на учебните сгради, саниране, ремонт на покриви, подмяна на дограма, изграждане на инсталации за използване на алтернативни източници на енергия, отопление, вентилация, охлаждане и други строително-монтажни дейности за осигуряване на цялостен обновен облик на образователните институции, както отвън, така и отвътре и за спестяване на енергийни, водни и други ресурси;
- Проектиране, строителство и въвеждане в експлоатация/ издаване на разрешение за ползване на пристрояване, надстрояване, реконструкция на съществуваща сграда на детска градина и пристрояване, надстрояване и реконструкция на съществуващи сгради за училищно образование в общините с недостиг на места и за преминаване на едносменен режим на обучение.

Дейностите за обновяване на облика на училищната инфраструктура се предвижда да се осъществяват в комбинация с дейностите за изграждане на училищна STEM среда. Като част от дейностите ще бъде включено и оптимизиране и естетизиране на вътрешното пространство в образователните институции, в контекста на COVID - 19 и бъдещи пандемични/извънредни ситуации за намаляване на струпването на учащи, преминаване към едносменен режим на обучение и осигуряване на безопасен достъп до образование.

- Изграждане на центрове за високи постижения в ПОО в 24 професионални училища, които ще бъдат предварително избрани съгласно Методика, при

отчитане на потенциала на професионалните гимназии да отговорят на потребностите на съответните региони, вкл. и потребностите на национално ниво от кадри със средно професионално образование за един средносрочен – до дългосрочен период. Дейностите по изграждане на центрове високи постижения в ПОО включват саниране, ремонт, инсталации, вътрешни реконструкции и изграждане на помещения за работилници и лаборатории, както и оборудването им със съвременни уреди и технологии.

Задължителна част от дейностите за придобиване на цялостен обновен облик на образователните институции е изграждането на достъпна архитектурна среда, осигуряваща нуждите на хората със специални потребности.

Реализация на дейностите:

Конкурсна процедура със състезателен характер, както и чрез директно предоставяне (за 24-те професионални училища).

В насоките за кандидатстване ще бъдат определени критерии, на които следва да отговарят сградите, обект на инвестицията. Определянето на критериите за избор на образователните институции, обект на инвестицията, ще стъпва на следните **основни цели** на публичната политика:

1.1. Ефективност: единица инвестиция в образователна инфраструктура е с по- висока норма на обществена възвръщаемост, когато:

- се използва или се предвижда да се използва от повече деца/ученици;
- се прави в образователна институция, която няма да бъде закрыта за периода на използваемост на инвестицията;
- е насочена към деца или ученици, инвестицията в образование на които е с по- висока норма на обществена възвръщаемост.

1.2. Равен достъп до качествено образование: всяко дете да има физически достъп до образователната институция в населеното място, в което живее, или на разумно за пътуване разстояние; да се инвестира във всички институции, които трябва да се поддържат с цел да се осигури не просто физически достъп до съответната образователна институция, но и качество на образованието, което се предлага в нея.

1.3. Балансирано териториално и регионално развитие

Разпределението на инвестициите по райони от ниво 2, области и общини да е съпоставимо с разпределението на децата и учениците (прогнозни демографски стойности към 2023 г.).

Измеренията, по които се разделят образователните институции за целите на приоритизирането, са:

1.3.1. Видове образователни институции - детски градини, неспециализирани училища (начални, основни и обединени), средни училища профилирани гимназии, професионални училища, специални училища, центрове за специална образователна подкрепа, регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, общежития и специализирани училища - спортни училища и училища по изкуствата;

1.3.2. Видове дейности - модернизация на материално-техническата база,

енергийна ефективност, достъпна архитектурна среда, площадки по безопасност на движението по пътищата, модернизация на спортна база, обзавеждане и оборудване;

1.3.3. Регионално измерение - райони от ниво 2, области, общини, големина на населеното място, брой населени места, от които училището/детската градина приема ученици/деца.

При избора на образователните инструкции ще се съблюдават следните основни критерии съгласно Методологията за приоритизиране на обектите на образователната инфраструктура:

1. Брой на децата/ученици в детските градини/училищата , в случая с ПГ – брой на учениците в приоритетни области на образованието и професионални направления на регионално и национално ниво, които съответстват на търсенето на кадри на местния/регионалния пазар на труда, на приоритетите в интегрираните стратегии за териториално развитие, развитието на индустриални зони и др.. Критерият дава предимство на детските градини/училищата с повече деца/ученици към момента на кандидатстване или, в случая с професионалните гимназии – и за следващ мин. 10-годишен период.

2. Изменение в броя на децата/ученици (ефективност), с изключение на ЦВП Критерият дава предимство на детските градини/ученици, които увеличават броят на децата/ученици и образователна инфраструктура е с по-висока норма на обществена възвръщаемост, т. е. използва се от повече деца/ученици, правят се интервенции в образователна институция, която няма да бъде закрыта за периода на използваемост на инвестицията и е насочена към деца/ученици, инвестицията в образование на които е с по-висока норма на обществена възвръщаемост.

3. Единствена детска градина в общината

4. Приоритетен учебен профил и/или приоритетно професионално направление

4.1. Приоритетен учебен профил

Училищата с доминиращи приоритетни учебни профили: „Технологичен“, „Софтуерни и хардуерни науки“, „Природоматематически“, „Математически науки“ и „Природни науки“, подготвят кадри от сектори, приоритетни, за икономическото и обществено развитие на регионите.

4.2. Приоритетни области на образованието и професионални направления

Училищата с доминиращи приоритетни области на образование съгласно предложения, направени на регионално ниво, сред които основните, без списъкът да е изчерпателен, са: „Информатика“, „Техника“, Производство и преработка“, „Архитектура и строителство“, „Селско, горско и рибно стопанство“, „Здравеопазване“, „Услуги за личността“, „Транспорт“, „Опазване на околната среда“ и др и професионални направления като „Компютърни науки“, „Приложна информатика“, „Машиностроене, металообработване и металургия“, „Електротехника и енергетика“, „Електроника, автоматика, комуникационна и компютърна техника“, „Хранителни технологии“, „Строителство“, „Архитектура, урбанизъм и геодезия“, „Транспортни услуги“, „Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства“, „Растениевъдство и животновъдство“, „Горско стопанство“, „Ветеринарна медицина“, „Хотелиерство, ресторантьорство и кетъринг“ и „Пътувания, туризъм и свободно време“, подготвят кадри от сектори, приоритетни, за икономическото и обществено развитие на регионите.

5. Брой ученици от повече от една административна област

6. Брой на областите, от които се обучават ученици

За тези училища, освен някой от основните критерии, се прилагат и специфични

критерии, съгласно определените дейности за съответния вид образователна институция.

Допълнителни критерии: отчитат състоянието на сградите, планираните инвестиции за нивото на спестената първична енергия от обновяването на сградите, ефективността на инвестицията за енергийна ефективност на сградите и др. Въведени са и специфични критерии, характерни за дейностите на съответния вид образователна институция, както и тенденциите за нейното развитие. При избора на 24 професионални гимназии – ще се взема предвид наличието на съществуващи или потенциални партньорства с други образователни институции (училища, ВУ, центрове за компетентности или върхови постижения и др.), както и местоположение в или в близост до индустриални зони, заявен интерес от стратегически инвеститори и др.

2. Проектиране, строителство и въвеждане в експлоатация на нова сграда: изграждане и оборудване/обзавеждане на нови сгради на детски градини и училища в общини с недостиг на места за децата и учениците.

Изграждането на достъпна архитектурна среда, осигуряваща нуждите на хората със специални потребности е задължителна част от дейността.

Ще бъдат финансирани дейности по проектиране, строителство и въвеждане в експлоатация/издаване на разрешение за ползване на нова сграда за детска градина/училище:

- Изработване и съгласуване с компетентните институции на технически проект по всички части;
- Оценка за съответствието на техническия проект от експертен съвет на одобряващата администрация или комплексен доклад;
- Издаване на разрешение за строеж, обявяването му и влизане в сила;
- Откриване на строителна площадка;
- Извършване на строително-монтажни дейности, авторски надзор и съставяне на актове и протоколи по време на строителството;
- Завършване на строителството, съставяне на констативен акт, с който се удостоверява, че строежът е изпълнен съгласно одобрените инвестиционни проекти и заверената екзекутивна документация;
- Издаване на разрешение за ползване или удостоверение за въвеждане в експлоатация за строежа;
- Изготвяне на технически паспорт и енергиен сертификат.

Реализация на дейностите:

Конкурсна процедура със състезателен характер. Предложенията ще се класират съгласно Методологията за приоритизиране на обектите на образователната инфраструктура.

Основните цели при определяне на критериите за избор на образователните институции са следните:

1.1.Ефективност: При равни други условия единица инвестиция в образователна инфраструктура е с по- висока норма на обществена възвръщаемост, когато:

- се използва от повече деца/ученици;
- се прави в образователна институция, която няма да бъде закрыта за периода на използваемост на инвестицията;
- е насочена към деца или ученици, инвестицията в образование на които е с по-висока

норма на обществена възвръщаемост.

1.2. Равен достъп до качествено образование

Основна цел на политиката в областта на предучилищното и училищното образование е всички деца и ученици да имат достъп до качествено образование. От гледна точка на материално-техническата база това означава, от една страна, всяко дете да има физически достъп до образователната институция в населеното място, в което живее, или на разумно за пътуване разстояние, от друга страна - да се инвестира във всички институции, които трябва да се поддържат с цел да се осигури не просто физически достъп до съответната образователна институция, но и качество на образованието, което се предлага в нея.

1.3. Балансирано териториално и регионално развитие

Разпределението на инвестициите по райони от ниво 2, области и общини да е съпоставимо с разпределението на децата и учениците (прогнозни демографски стойности към 2023 г.).

1.4. Местоположение във вече съществуващ или нововъзникващ образователен кампус с наличието на няколко образователни институции в него, което ще позволи споделяне на образователна инфраструктура и ресурси, както и наличие или възможност за стартиране на партньорства със сродни училища, висши училища и др.

1.5. Локация в близост до функциониращи индустриални зони и налични партньорства/споразумения с работодатели.

3. Ремонт и рехабилитация на общежития в системата на образованието и обособяването им като съвременен комплекс за живот, съобразени с различните функционални изисквания на отделните дейности – обитаване, отдых, обществено обслужване, изграждане на необходимите комуникационни връзки, благоустройство и др. Предвидено е извършване на основен ремонт, саниране и обзавеждане на общежития за осигуряване на условия за живот и обучение в направления от стратегическа важност за развитието на икономиката.

Реализация на дейностите:

Изпълнението на дейността ще се реализира въз основа на конкурсно начало. В насоките за кандидатстване ще бъдат определени критерии за допустимост и приоритетност на сградите за ремонт, като:

- Не са реновирани през последните 10 години
- Не са включени в програми за подпомагане по национални, регионални или европейски проекти
- Да има свободна земя, на която да се достроят допълнителни необходими съоръжения
- Земята да е държавна собственост

4. Изграждане на кампуси: ремонтране и модернизация на прилежащ терен към съществуваща група студентски общежития, който да се обособи като съвременен комплекс, съобразено с различните функционални изисквания на отделните пространства и дейности – квартиране и учене, спорт и отдых на открито, обществено обслужване, паркиране, озеленяване и др.

В обособените кампуси се предвижда изграждане на необходимите комуникационни връзки, интернет осигуряване, паркоустройство, благоустройство, открити и закрити

спортни площадки, нови екологично-съобразни и енергийно ефективни решения, както и обществено-обслужващи обекти.

Изграждане на достъпната архитектурна среда, осигуряваща нуждите на хората със специални потребности е задължително условие при изграждането на кампуси.

Реализация на дейностите:

Проектните предложения за обособяване на затворени комплекси (кампуси) за висшите училища и студентските общежития на територията на жк. „Студентски град“ – София ще бъдат класирани съгласно Методологията за приоритизиране на държавните висши училища за нуждите на програмния период 2021 – 2027 г.

За всеки отделен кампус (обособен затворен комплекс) ще се определи водещо (приоритетно) висше училище, което ще отговаря за изграждането на кампуса и поддръжката на неговата територия.

5. Управление и мониторинг на проекта - управлението и мониторинга на проекта ще се осъществява от Министерството на образованието и науката (МОН) чрез определена от министъра структура (вътрешна или външна).

!!!Приоритетно ще бъде финансирано и извършването на цялостни ремонти и изграждане на детски градини, училища и общежития и кампуси.

!!!Всички дейности по модернизиране на образователната инфраструктура следва да отговарят на изискванията, включени в Наредба № 24 от 2020 г. на министъра на образованието и науката и на министъра на здравеопазването за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие.

III. Бюджет:

1.Общ бюджет:

Общ бюджет, в лв.	Общ бюджет в €	Общ бюджет в лв. без ДДС	Стойност ДДС в лв.*
679 985 000	347 670 809.84	569 418 333	110 566 667

*ДДС е недопустим разход по Механизма за възстановяване и устойчивост, като ще бъде финансиран за сметка на националния бюджет.

!!!Съфинансиране от бенефициентите няма да се изисква.

2. Бюджет по дейности:

Дейност	Общ бюджет, в млн.лв.	Общ бюджет в млн.лв. без ДДС	Индикатори	Максимален размер на проект с ДДС в лв.
1. Придобиване на цялостен обновен облик на образователните институции	422.1	351.7	-57 детски градини; -83 училища (24 ще се превърнат в центрове за професионални умения).	- ДГ с до 2 групи- 1.3 млн. лв. (25 ДГ); - ДГ с 3 и повече групи- 1.8 млн.лв. (32 ДГ); -Училищни сгради-4 млн. лв. (83 училища).
2. Проектиране, строителство и въвеждане в експлоатация на нова сграда	79.2	66	-8 нови детски градини; -8 училища.	-ДГ до 4 групи- 2.6 млн. лв. (4 ДГ); -ДГ с 5 и повече групи- 4 млн. лв. (4 ДГ); -Училище- 6.6 млн. лв. (8 училища).
3. Ремонт и рехабилитация на общежития в системата на образованието	149.5	124.6	-23 общежития	6.5 млн.лв.
4. Изграждане на кампуси	12.6	10.5	-3 студентски кампуса	4.2 млн.лв.
5. Управление и мониторинг на проекта	3% от от стойността на преките разходи без ДДС или 16 585 000 лв.			

3. Разпределение на бюджета, според типа разход:

- Изграждане/рехабилитация на инфраструктура (СМР) - 80 %;
- Физически капитал (закупване на машини и съоръжения) - 15 %;
- Труд (разходи за трудови възнаграждения, консултантски услуги ...) - 5%.

IV. Времеви график за изпълнение: 2021-2026 г.

До края на четвъртото тримесечие на 2023 година ще бъде договорен 100 % от финансовия ресурс.

V. Друга информация:

Резултати от извършено от МОН картографиране на изпълнените ремонти и нуждата от модернизация на инфраструктурата, показва, че от всички 4 204 образователни институции, само една малка част разполагат с общежития. Анализът на ремонтите, извършвани през последните 10 години показва следните резултати:

1. Извършени външни ремонти:
 - Изцяло извършени външни ремонти има в 9.7% от детските градини, в 8.44% от училищата и 4.8% от общежитията;

- Частични външни ремонти са извършени в 64.78% от детските градини, 59.09% от училищата, в – 51.7% от общежитията и в 65.22% от центровете за подкрепа на личностното развитие;
 - Не е извършван външен ремонт в 25.53% от детските градини, в 32.47% от училищата, в 43.5% от общежитията и в 34.78% от центровете за подкрепа на личностното развитие.
2. Извършени вътрешни ремонти:
- Изцяло извършени вътрешни ремонти има в 16.47% от детските градини, в 11.98% от училищата и 7.2% от общежитията в страната;
 - Частични вътрешни ремонти са извършени в 55.61% от детските градини, 60.05% от училищата, в 47.8% от общежитията и в 73.91% от центровете за подкрепа на личностното развитие;
 - Не е извършван вътрешен ремонт в 27.92% от детските градини, в 2.,97% от училищата, в 4 % от общежитията и в 26.09% от центровете за подкрепа на личностното развитие.